

[K. Axel Nielsen.]

De eksempler på anvendelse af aktieselskabsformen i landbruget, som repræsentanterne for Husmandsforeningerne gav oplysning om, måtte gøre et meget stærkt indtryk på udvalgets flertal, ja, på hele udvalget, men altså ikke så stærkt, at udvalgets mindretal har ladet sig overbevise om nødvendigheden af at gennemføre lovforslagets første afsnit.

Også Industrirådets oplysninger og argumentation blev modtaget med stor interesse i udvalget, men flertallet er af den opfattelse, at Industrirådet ligesom mindretallet kæmper mod indbildte farer. Dette lovforslag indeholder ingen hindring for industriens legitime interesser. Ifølge lovforslagets § 1, stk. 3, sammenholdt med § 2, stk. 1, kan selskaber og andre sammenslutninger uden at spørge nogen som helst købe landbrugsjord, blot skal selskabets ledelse erklære, at erhvervelsen overvejende sker til udnyttelse af særlige forekomster i jorden eller til udnyttelse som bygge- eller oplagsplads eller til anvendelse til transport-, forsøgs-, forsknings-, undervisnings- eller idrætsformål. Skulle denne oprensning af formål ikke vise sig at dække et behov hos et selskab for at erhverve landbrugsjord, indeholder § 1, stk. 5, en dispensationsbestemmelse, og i lovforslagets bemærkninger er nævnt en række tilfælde, hvor det vil være naturligt at meddele dispensation.

Må jeg citere, hvad der står i lovforslagets bemærkninger til stk. 5 i § 1. Der står her, at som eksempel på dispensationsgrund kan nævnes tilfælde,

„hvor et selskab, der driver handelsvirksomhed med frø eller andre specielle landbrugs- eller havebrugsprodukter, ønsker at erhverve landbrugsjord til fremstilling af de pågældende handelsvarer, eller hvor jorden ønskes erhvervet til dyrkning af råvarer til en af selskabet drevet industrivirksomhed.“

Det hedder videre:

„Ejendomsbesiddelse under aktieselskabsformen forekommer kun ganske undtagelsesvis inden for det almindelige landbrug. I visse tilfælde kan der dog være et behov for denne besiddelsesform, f. eks. hvor en økonomisk risikabel eller særlig kapitalkrævende landbrugsmæssig

drift påtænkes gennemført på en ejendom, eller hvor en arving savner tilstrækkelige kapitalmidler til at fyldestgøre sine medarvinger ved overtagelse af arveladerens ejendom, og det kan da være rimeligt at meddele dispensation.“

Denne oprensning kan naturligvis heller ikke være udtømmende, og derfor erklærer udvalgets flertal i betænkningen, at man forudsætter, at dispensationsbeføjelsen anvendes således, at der ikke lægges hindringer i vejen for industriens legitime interesser. På den givne foranledning og for om muligt at fjerne industriens betænkeligheder vil jeg bede den højtærede indenrigsminister som fungerende landbrugsminister om her i tinget at bekræfte, at loven vil blive administreret således.

Må jeg yderligere føje til, at udvalgets flertal er sikker på, at den minister, der ville benytte loven til at gå imod industriens berettigede interesser, ikke ville komme godt fra det. Han ville nemlig derved lægge sig ud både med industriens arbejdsgivere og industriens arbejdere, og så ufornuftigt kan ingen minister tænkes at ville optræde; hvis det kunne tænkes, ville han vistnok snart ophøre med at være minister.

Det blev af en af Industrirådets repræsentanter, nemlig skibsreder A. P. Møller, anført, at hvis dette lovforslag havde været vedtaget, havde han ikke været i stand til at foretage den planlagte, betydelige udvidelse af Odense Staaalskibsværft. Udvalgets flertal kan ikke være enig med hr. A. P. Møller heri. Hr. A. P. Møller overser, at han for at iværksætte denne udvidelse, der medførte køb af flere landbrugsejendomme, allerede i henhold til de bestående landbrugslove skulle søge landbrugsministeriets samtykke, et samtykke, han ikke har haft svært ved at opnå. Det må dog være uden betydning, om der skal søges dispensation fra én eller flere love, da det jo er samme minister, der skal træffe afgørelsen. I øvrigt falder de af aktieselskabet Odense Staaalskibsværft erhvervede ejendomme ind under lovforslagets § 1, stk. 3, hvorefter dispensation end ikke er nødvendig.

Jeg har gerne så udførligt villet beskæftige mig med de synspunkter, der er fremført fra industriens folk, fordi udvalgets